

Suutarin Alpon pihalla kasvaa kaunis ...

Viime syksynä Alpo Suutari (synt. 1937) soitti minulle (Mikko Raunio) pyytäen mukaan Pääkaupungin räisäläisten 45-vuotisjuhlan runo-ohjelman suunnitteluun. Saimme runojen lukijaksi Marko Komulaisen Järvenpään teatterista. Me kolme edellä mainittua kokoonnuimme sitten eräänä iltanan valitsemaan ohjelmaa räisäläisten ja heidän jälkeläistensä kirjoittamista runoista. Siinä yhteydessä Alpo hieman arkaillen sanoi itsekin kirjoittaneensa runon omasta kotitalostaan.

Se kuului seuraavasti:

Juhannusruusu

Kauas vuosisatojen
Nousi kummulle
Sakkalin niemekkeen
talo uljas honkainen.

Saapui nuorikko, ruusun toi.
Istutti paikalle parhainmalle,
alle valkean ikkunan.

Ruusu kasvoi korkeaksi.
Vielä tuhatmäärin
kukkaa kantaa,
tuoksun antaa.

Ruusu kertoo.
Turhaa emme kukkaa kannan.
Alla poutapilven, sinitaivaan,
kimmellässä Vuoksen armaan.

Joka vuosi juhluvuosi,
kukkamme haluamme antaa.
Rakkahille, ystäville,
tuttaville parhaimmille.
Rintaan laita sydämmelle.

Meidän kahden muun mielestä runon tarina oli mitä hienoin. Alpo kirjoitus oli osin runomitallinen ja sanoin hänelle, että mieleni teki si muuttaa sitä vielä enemmän runomitalliseksi. Pienen keskustelun jälkeen Alpo jätti runonsa minulle ja sanoi, että voin tehdä sille

mitä haluan. Pitkän mietiskelyn ja sanojen veivauksen jälkeen syntyi seuraava versio:

Juhannusruusu

Räisäläisen veden rantaan,
kauas niemeen Sakkalin,
missä aalto uupuu sanaan,
nousi talo uljahin.

Äitini kun saapui sinne,
toi hän ruusun valkean,
missä loisti ruohorinne
alla kodin akkunan.

Tuli sota, pakenimme,
itki ruusu pihamaan.
Räisälä jäi unelmiimme,
kaiho kotivalkamaan.

Takanakin taivaanrannan
yhä vielä kukat kantaa,
palaajalle kotirannan
ihanimman tuoksun antaa.

Ruusun näet, aina muista,
turhaan emme kukkaa kannan.
Veteen taipuu varjot puista,
kimmellellä Vuoksen anna.

Joka vuosi juhluvuoden
tuo ken muille kukan antaa,
sydämestään viestin tuoden:
ystävyyden silta kantaa.

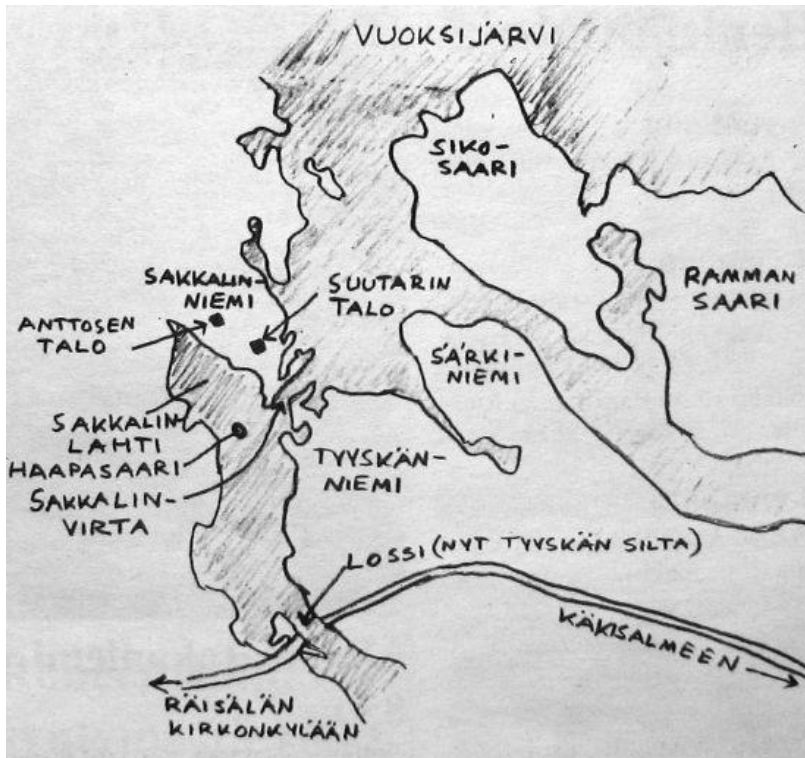
Sakkalinlahden kauneutta. Edessä Haapasaari, oikealla Sakkalinniemi.

Alpo Suutari ja Mikko Rainio

Lähetin sen Alpolle ja sanoin, että hän voi itse valita, kumman haluaa esitettäväksi juhlassa; mutta sanoin, että jos hän valitsee kakkosvaihtoehdon, niin haluan siihen myös oman nimeni tekijäksi hänen lisäkseen, koska runo muuttui sen verran paljon. Alpo valitsi sitten jälkimmäisen esitettäväksi. Myöhemmin olemme levytyksiäkin säveltäneen ystäväni Eino Hurmeen avulla aikaansaaneet runoon sävellyksen, jota varten runoon piti tehdä vielä jonkin verran muutoksia.

Alpon entinen kotitila sijaitsee kirkonkylästä suoraan itään kohti Käkisalmea kulkevan tien lähellä. Tyyskänsillan pohjoispuolella on Kivipellon Sakkalinkylä. Halutessasi löydät sen Räisälän historian uuden painoksen ensimmäisen aukeaman kartasta, etsimällä kohdan, missä Räisälästä Käkisalmeen päin suuntautuva Vuoksi levenee Suureksi Vuoksijärveksi. Siinä suurella kirjoitetun Vuoksi-sanana V-kirjaimesta 5 cm etelään lukee Särkiniemi, jota vastapäätä, kapean Vuoksen toisella puolella, sijaitsee Sakkalinniemi, Alpon kotiniemi. Sen eteläpuolella on Vuoksessa pieni Haapasaari. Sakkalinniemi on kuin leveän Vuoksijärven lukko johon asti Käkisalmeesta liikennöi aikoinaan pieni laiva.

Alpon suvusta ovat varhaisimmat tiedot 1600-luvulta, Unnunkosken kylän Suutarinmäeltä. Tiedot liittyvät ilmeisesti Kustaa Vaasan 1500-luvulla aloittamiin veroluetteloihin. Ensimmäinen tunnettu esi-isä Sakkalissa on syntynyt 1781, hän saattoi jo asua Alpon kotitalon paikalla. Alpolla on jäljennös tilakartasta, johon on ruotsiksi merkitty Suutarin maat Isojaossa v. 1834. - Venäläisten aikana on Käkisalmissa v. 1972 tehty maa- ja metsälautakunnan toimesta kaavakartta, johon kyseiseen paikkaan Sakkalinniemeen on merkitty n. 6 hehtaarin tontti.

Karttakuva alueesta, piirretty v. 1870 painettu venäläinen kartta pohjana. Pikku saaria piirretty vain muutama. Maankohoamisen vuoksi ranta viivat lienevät nykyään hiukan siirtyneet. Tyyskän silta valmistui 1907 korvaamaan lossin. - Kaatosen perheen talon paikka oli karttasana Särkiniemen kirjainten S ja N kohdalla.

- Vuonna 1939 oli Räisälässä 17 taloa Suutareita ja heidän nykyisessä sukukirjassaan on noin 400 nimeä.

Alpon koti talosta on nykyään jäljellä vain graniittinen kivijalka. Talo oli hänen perheensä sieltä kesäkuussa 1944 paetessa hyvässä kunnossa. Talo oli alunperin hirsinen, mutta siihen oli myöhemmin tehty valkoiseksi maalattu lautapäällyste. Venäläiset, jotka halusivat mieluummin asua tiheissä kylissä, ilmeisesti purkivat rakennuksen ja siirsivät puutavaran johonkin muualle. Näin kävi ilmeisesti myös 1700-luvulta peräisin olevalle hirsiselle riuhelle, aitalle, navetalle ja saunalle. Tämä oli varmaan hyvin monen muunkin räisäläisen talon kohtalo sodan jälkeen. Entisen suuren navetan luonnonkiviseinä kohoaa nykyään noin 2,5 m:n korkeuteen kuin linnan muuri.

Suutarin navetan vankka kiviseinä uhmaa aikaa Sakkalin-niemellä.

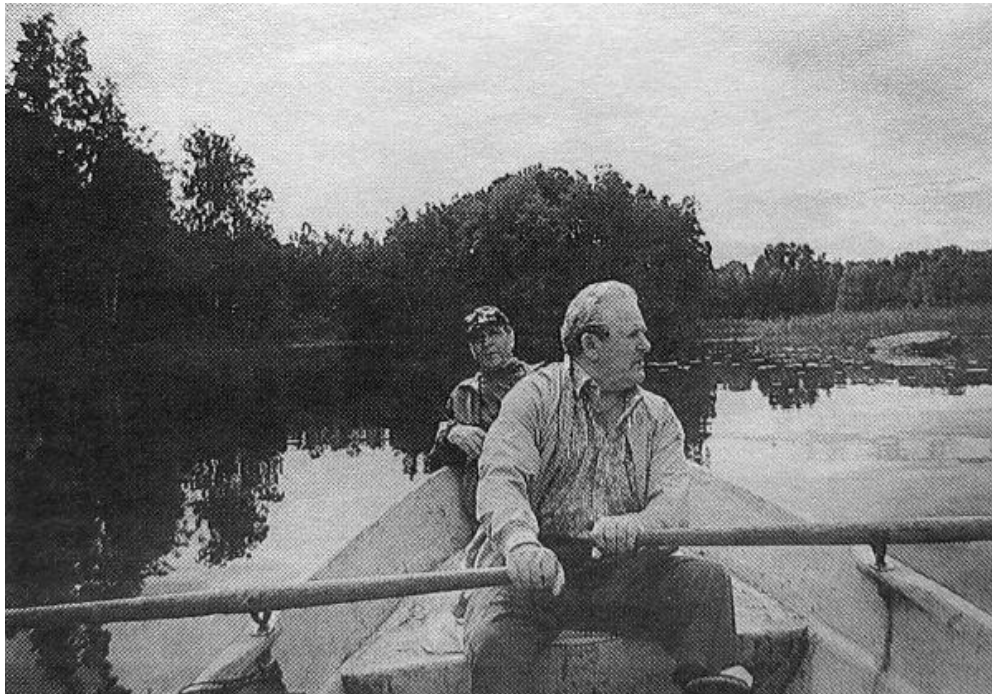
Sakkalinniemen eräässä talossa asui aikoinaan Suutarin vävy, Anttonen perheineen. Tämä talo on edelleen pystyssä, ja siinä on jo kauan asunut nykyään eläkkeellä oleva rouva, johon Alpo ja hänen veljensä ja sisarensa ovat tutustuneet. Heitä kiinnostaisi jatkuva kesänvietto kauniissa kotiniemessä ja he ovatkin käyneet neuvotteluja asiassa niemen nykyisten omistajien kanssa.

Ennen aikaan oli hyvin tavallista, että miniä toi omasta kodistaan joitain taimia uuteen kotiinsa. Alpon äidin juhannusruusua voi edelleen hyvin ja on jopa levittäytynyt entistä laajemmalle.

Mikko Rainio yhteistyössä Alpo Suutarin kanssa

Ps. Soittaessani päätoimittaja Juhani Kaatoselle ilmeni, että hänen perheensä maapaikka sijaitsi toisella puolella Sakkalinvirtaa olevalla Särkiniemellä, aivan lähellä Alpon kotia. Varsinaisesti Juhaniin koti oli hieman etelämpänä lähellä Käkisalmen tietä, mutta perhe oli rakentamassa uudistaloa Särkiniemen kärjen lähelle. Muut rakennukset alkoivat jo olla valmiit, mutta asuinrakennuksesta oli ehditty aloittaa vasta pohjahiekan laitto, kun sota pakotti jättämään kaiken. Jatkosodan aikana Kaatoset palasivat, mutta asuintalon rakennukseen ei silloin riittänyt aikaa, koska muissa rakennuksissa oli niin paljon korjattavaa. Venäläiset olivat mm. purkanneet uuden navetan välikatkon ja tehneet siitä ojasiltoja.

M.R.

Jouko ja Veikko (airoissa) soutelemassa kotirannassa.